



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 141/2019-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. júna 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Helgou Maďarovou, Šancová 72, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 5 Cpr 11/2016 z 1. marca 2017, rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5 CoPr 3/2017 z 13. decembra 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 86/2018 z 29. novembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. apríla 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

■ (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 Cpr 11/2016 z 1. marca 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 CoPr 3/2017 z 13. decembra 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 86/2018 z 29. novembra 2018 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Sťažovateľka bola v procesnom postavení žalobkyne, keď na okresnom súde podala žalobu o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru. V ústavnej sťažnosti uviedla, že pracovný pomer so žalobcom bol založený pracovnou zmluvou uzatvorenou 1. septembra 1979 na pracovnú pozíciu učiteľky v materskej škole. Dňa 12. septembra 2016 jej bolo doručené okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa z dôvodu závažného porušenia pracovnej disciplíny. Podľa slov sťažovateľky závažné porušenie pracovnej disciplíny bolo odôvodnené najmä tým, že v dobe, keď mala povinnosť vykonávať nad deťmi sústavný a riadny dohľad, mala sťažovateľka údajne nechať dieťa samo so zdravotnými ťažkosťami, porušila povinnosť zabezpečiť dozor inej osoby nad dieťaťom, ako aj tým, že údajne mala nevhodné a urážajúce poznámky na adresu dieťaťa.

Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti rozsiahlo popísala zo svojho pohľadu skutkové okolnosti, ktoré viedli k skončeniu pracovného pomeru.

3. K porušeniu práv rozsudkom okresného súdu sťažovateľka v ústavnej sťažnosti okrem iného uviedla: *„Nepreskúmateľné je... najmä to, ako sa Okresný súd vysporiadal s námietkou Sťažovateľky, že táto mala v rovnakom čase zodpovednosť rovnakej dôležitosti v zmysle Školského poriadku a Prevádzkového poriadku za celú triedu, a zároveň mala zodpovednosť aj za oddelené akútne choré dieťa, pričom vzhľadom na priestorové, organizačné, technické a personálne usporiadanie MŠ sa obe povinnosti nedali splniť v rovnakom čase.*

Sťažovateľka namietala, že za to, ako je organizácia práce na pracovisku interne upravená, je zodpovedný výlučne Žalovaný...

... Sťažovateľka doručila Okresnému súdu vyjadrenie zo dňa 7.2.2017, v ktorom sa podrobne vyjadruje k skutočnostiam tvrdným svedkami v konaní... Okresný súd sa... nijakým spôsobom nezaoberal týmto Vyjadrením ako celkom, a nijako sa nevysporiadal so skutočnosťami v ňom uvedenými, ako je klamanie kľúčovej svedkyne, vyvrátenie dohadu o údajnom oneskorenom telefonovaní matke dieťaťa.

Sťažovateľka je toho názoru, že Okresný súd postupoval pri hodnotení dôkazov aj v rozpore s vyšetrovacou zásadou, keď vykonané dôkazy vyplývajúce... jednostranne, napriek ich preukázanej vnútornej rozpornosti a nepodloženosti, vyhodnotil v prospech Žalovaného...

S prihliadnutím na povahu prejednávanej veci je nepochybné, že bolo úlohou Okresného súdu prihliadať na skutočnosť, že Sťažovateľke ako zamestnankyni, teda slabšej strane, prináleží procesná ochrana aj v tom ohľade, že bolo úlohou konajúceho súdu proaktívne zisťovať, či Sťažovateľka objektívne mohla splniť dve rovnocenné pracovné povinnosti a či žalovaný ako zamestnávateľ vytvoril všetky predpoklady na splnenie týchto povinností, pričom dôkazné bremeno o tejto skutočnosti musí uniesť zamestnávateľ.“

V ďalšej časti námietok proti rozsudku okresného súdu sťažovateľka opäť rozsiahlo poukazovala na skutkové okolnosti, v ktorých nachádzala rozpory, čím odôvodnila svoje tvrdenie, že „zistený skutkový stav neobstojí“.

4. K porušeniu práv napadnutým rozsudkom krajského súdu sťažovateľka uviedla, že rozsudok krajského súdu je z jej pohľadu nepreskúmateľný, pretože nedal odpovede na všetky podstatné argumenty prednesené v konaní pred okresným súdom.

Vo vzťahu k rozsudku krajského súdu uviedla: „Sťažovateľka považuje za nepreskúmateľné, ako sa Odvolací súd vysporiadal s nasledovnou námietkou:

V prvom rade, právny predpis (Vyhláška MŠ SR č. 306/2008 Z. z.) aj interný predpis Žalovaného ukladá Sťažovateľke dva druhy povinností:

a) Za bezpečnosť a ochranu zdravia dieťaťa zodpovedajú pedagogickí zamestnanci MŠ od prevzatia dieťaťa až po jeho odovzdanie zákonnému zástupcovi, alebo ním splnomocnenej osobe.

b) V prípade, že počas dňa v materskej škole učiteľka zistí u dieťaťa príznaky akútneho ochorenia, zabezpečí okamžitú informovanosť zákonného zástupcu a oddelenie dieťaťa od ostatných. V prípade, že je s deťmi sama, (druhá učiteľka ešte nenastúpila na zmenu) pani učiteľka zabezpečí dozor pri dieťati prevádzkovou zamestnankyňou.

Ide o povinnosti rovnakej právnej sily, obidve je učiteľka povinná splniť zároveň, t. j. aj vykonávať neustálu zodpovednosť nad dieťaťom, a tiež akútne choré dieťa oddeliť od ostatných a zabezpečiť nad ním dozor prevádzkovou zamestnankyňou.“

Sťažovateľka poukázala na rozpor medzi internou smernicou (povinnosť učiteľky zabezpečiť dozor prevádzkovým zamestnancom) a obsahom náplne práce prevádzkových zamestnancov, ktorí výkon dozoru nad izolovaným dieťaťom alebo povinnosť riadiť sa pokynmi pedagogických zamestnancov upravené nemajú.

5. Vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že dovolanie odôvodnila dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a ako právne otázky neriešené v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu uviedla:

„... právnu otázku - náležitosti prerokovania okamžitého skončenia pracovného pomeru zo strany zástupcov zamestnancov (§ 74 ZP v súvislosti s § 237 ods. 1 ZP, § 237 ods. 2 ZP, § 37 ods. 1 OZ);

- *prípustnosti pracovnoprávneho postihu zamestnanca z dôvodu nesplnenia povinnosti zamestnávateľa vytvárať vhodné pracovné podmienky na výkon práce pre zamestnancov (§ 47 ods. 1 písm. a) ZP);*
- *povinnosť zamestnanca aktívne kontrolovať plnenie jeho pokynu zo strany iného zamestnanca, a zodpovednosť zamestnanca za nesplnenie povinnosti zo strany iného zamestnanca.“*

6. Najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky z dôvodu, že dovolanie smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné [§ 447 písm. c) CSP], a z dôvodu, že dovolanie nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, resp. dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 [§ 447 písm. f) CSP]. Dôvodom odmietnutia dovolania bola aj skutočnosť, že v otázke skúmania

či intenzity porušenia pracovných povinností sa odvolací súd neodklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla: „*Dovolací súd tak nedal odpovede na podstatné argumenty Sťažovateľky, ani na otázky, ktoré neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu doposiaľ riešené, ktoré tvorili jadro podaného dovolania, preto má Sťažovateľka za to, Rozhodnutie Najvyššieho súdu je nepreskúmateľné, keďže nedáva odpovede na podstatné argumenty Sťažovateľky.*“

7. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej ústavnej sťažnosti rozhodol týmto nálezom (sťažovateľka navrhla tri alternatívne znenia petitov): „*1) Základné právo Sťažovateľky na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo Sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/86/2016 (správne má byť sp. zn. 8 Cdo 86/2018, pozn.) zo dňa 29.11.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 13.12.2017 č. k. 5CoPr/3/2017-244 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 1.3.2017, č. k. 5Cpr/11/2016- 181 porušené boli.*

2) Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 8Cdo/86/2016 (správne má byť sp. zn. 8 Cdo 86/2018, pozn.) zo dňa 29.11.2018, rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 13.12.2017 č. k. 5CoPr/3/2017-244 a rozsudok Okresného súdu Topoľčany zo dňa 1.3.2017, č. k. 5Cpr/11/2016-181 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu v Topoľčanoch na ďalšie konanie.

3) Najvyšší súd Slovenskej republiky, Krajský súd v Nitre a Okresný súd Topoľčany sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť Sťažovateľke trovy konania...“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

12. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

13. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. a) až g) zákona o ústavnom súde.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

15. Ťažiskovou námietkou podanej ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o nepreskúmateľnosti rozhodnutí všeobecných súdov, keďže sa tieto nezaoberali podstatnými argumentmi, ktoré sťažovateľka v konaní predniesla. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že všeobecné súdy sa nedostatočne vysporiadali s vykonanými dôkazmi, resp. že súdy vykonali nedostatočné dokazovanie.

16. Ústavný súd na tomto mieste považuje za potrebné upozorniť, že sťažovateľka za porušovateľa svojich základných práv označila okresný súd, krajský súd aj najvyšší súd a v ústavnej sťažnosti vzniesla námietky proti postupu a rozhodnutiu všetkých uvedených súdov. V časti, ktorou vymedzila konečný návrh na rozhodnutie – petit ústavnej sťažnosti, uviedla až tri alternatívne petity. V zmysle § 43 zákona o ústavnom súde je podstatnou náležitosťou návrhu na začatie konania pred ústavným súdom aj to, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha a tomu prináležiace právne relevantné odôvodnenie návrhu. Podľa § 45 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania. Vzhľadom na povinné právne zastúpenie v konaní pred ústavným súdom by mala sťažovateľka v ústavnej sťažnosti jasne formulovať požiadavku na rozhodnutie, ktoré od ústavného súdu požaduje. Ústavný súd však v rámci zachovania právnej istoty preskúmal rozhodnutia súdov prvej aj druhej inštancie, ako aj rozhodnutie dovolacieho súdu.

K namietanému porušeniu práv rozsudkom okresného súdu

17. Ústavnú sťažnosť proti napadnutému rozsudku okresného súdu vo vzťahu k namietanému porušeniu práv je potrebné odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu.

Ako to z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

18. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľka podala odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky podľa ústavy, listiny a dohovoru mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu.

K namietanému porušeniu práv rozsudkom krajského súdu

19. Ústavnú sťažnosť proti napadnutému rozsudku krajského súdu vo vzťahu k namietanému porušeniu práv je potrebné odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 56/2019, II. ÚS 386/2017, I. ÚS 88/07).

20. Krajský súd v napadnutom rozsudku po konštatovaní, že sa stotožňuje s obsahom odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, uviedol: „Z výpisu obsahu uznesenia zo zasadnutia Výboru Rady ZO OZ PŠ a V na Slovensku s dátumom rokovania dňa 31.08.2016 je zrejmé, že bola prerokovaná požiadavka MU Nitra o vyjadrenie

sa k návrhu žalovaného, ako zamestnávateľa žalobkyne na okamžité skončenie pracovného pomeru so žalobkyňou. Predmetný výbor zaujal stanovisko v tom smere, že uvedený návrh berie na vedomie. Pokiaľ ide o charakter porušenia pracovnej disciplíny, ktorého sa dopustila žalobkyňa dňa 21.07.2016, tak aj odvolací súd sa prikláňa k stanovisku prvoinštančného súdu v tom smere, že žalobkyňa závažným spôsobom porušila, resp. zanedbala starostlivosť o maloletého... tým spôsobom, že v čase keď mala povinnosť vykonávať sústavný a riadny dohľad nad maloletými deťmi, ponechala menované dieťa napriek jeho akútnym zdravotným ťažkostiam samé, nezabezpečiac nad týmto chorým dieťaťom dozor zo strany inej dospelšej osoby (napr. kolegyne učiteľky alebo upratovačky). Týmto konaním vlastne žalobkyňa porušila ust. bodu 4.3 a bodu 6 aktuálne platného Školského poriadku, podľa ktorého dieťa od rodičov preberá učiteľka, ktorá zaň zodpovedá od jeho prevzatia, až do odovzdania rodičom (bod 4.3)...

Na margo obsahu svedeckých výpovedí v spore vypočutých svedkýň... odvolací súd poznamenáva, že nemal dôvod pochybovať o pravdivosti týchto výpovedí, ktoré zrealizovali menované svedkyne po patričnom poučení prvoinštančného súdu aj v súvislosti s prípadným trestným stíhaním, ak sa preukáže krivá alebo nepravdivá výpoveď. V prípade žalobkyne sa jedná o pedagogickú pracovníčku s bohatou praxou (v MŠ pracuje od r. 1979), pričom vzhľadom na dĺžku jej praxe, by sa vyžadovalo iné riešenie inkriminovanej situácie, ako zvolila žalobkyňa. Ak by aj bolo pravdou, že upratovačka... odmietla vykonať dozor... čo však v spore jednoznačne preukázané nebolo, žalobkyňa sa mala najskôr presvedčiť, či oslovená upratovačka tento dozor vykonáva a ak príkaz neuposlúchla, tak dozor nad týmto dieťaťom vyriešiť tým spôsobom, že by ho presunula na to isté poschodie, ako sa nachádza jedáleň, v ktorej v tom čase olovrantovali aj ostatné deti spolu so svojimi učiteľkami, pričom žalobkyňa, ktorá v tom čase bola takisto v jedálni mohla o pomoc s dozorom požiadať jednu zo svojich kolegyň, resp. dozor by zabezpečila žalobkyňa až do doby nájdenia prevádzkovej pracovníčky s tým, že ostatné zdravé deti by zatiaľ dozorovala iná učiteľka nachádzajúca sa v jedálni. Povinnosť zabezpečiť dozor zo strany prevádzkovej pracovníčky (zamestnankyne) pre túto vyplýva z bodu 6/ Školského poriadku. “

21. Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich

do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

22. Poukázaním na citovanú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd dostatočne a jasne formuloval závery, na ktorých založil tvrdenie o opodstatnenom okamžitom skončení pracovného pomeru sťažovateľky, pokiaľ odkázal na rozsiahly a dostatočne odôvodnený rozsudok okresného súdu a navyše predostrel vhodnejší spôsob, akým mohla sťažovateľka situáciu, ktorá založila dôvod na skončenie pracovného pomeru, riešiť. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd posúdil komplexne okolnosti porušenia pracovnej disciplíny (zaoberal sa usporiadaním materskej školy, možnými riešeniami danej situácie aj možnými následkami vo vzťahu k chorému dieťaťu) a zobral tiež do úvahy osobu sťažovateľky (predchádzajúce upozornenia na porušenie pracovnej disciplíny). Napadnutý rozsudok teda krajský súd dostatočne a ústavne konformným spôsobom odôvodnil.

K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu

23. Sťažovateľka prípustnosť dovolania vyvodila z § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol:

«... dovolateľka v dovolaní označila za dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie, v skutočnosti odvolaciemu súdu vyčítala nesprávne zistenie skutkového stavu veci. Namietala totiž nesprávne zistenie skutkového stavu vo vzťahu k závažnému porušeniu pracovnej disciplíny, keď predložila vlastnú „detailnú verziu“ skutkových okolností t. j. priebehu samotného „incidentu“ takým spôsobom, že vzniknutú situáciu malo podľa nej spôsobiť jednak zlé technické vybavenie materskej škôlky a tiež nesplnenie pokynu zo strany upratovačky...

Napokon aj nesprávne vyhodnotenie prerokovania okamžitého skončenia pracovného pomeru so zástupcami zamestnancov, ku ktorým skutkovým okolnostiam smerovali aj vymedzené „právne otázky“ podľa nej neriešené v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.»

24. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky týkajúcej sa náležitého prerokovania skončenia pracovného pomeru zástupcami zamestnancov najvyšší súd uviedol: „Rovnako spochybnenie správnosti záveru odvolacieho súdu, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že poverený odborový orgán na svojom zasadnutí prerokoval návrh na okamžité skončenie pracovného pomeru v súlade s § 74 Zákonníka práce založila žalobkyňa na tom, že odvolací súd v súvislosti s týmto záverom nevyhodnotil správne efektívnosť tohto prerokovania. Nesprávne zistenie skutkového stavu ale nezakladá prípustnosť dovolania a nie je ani relevantným dovolacím dôvodom. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).“

25. K argumentácii o aplikácii princípu ochrany slabšej strany najvyšší súd konštatoval, že sťažovateľka „nevymedzila právnu otázku, ktorú mal podľa nej súd nesprávne vyriešiť“.

26. V ďalšej časti napadnutého uznesenia najvyšší súd uviedol: „... z jeho obsahu možno vyvodit' aj dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, keď poukázala na konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu, od záverov ktorých sa zrejme podľa jej názoru mal odvolací súd odkloniť. Poukázala pritom na to, že ako uvádza súdna prax

napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 Cdo 74/2008, ak má byť porušenie pracovnej disciplíny postihnutelné ako dôvod na skončenia pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa, musí byť toto porušenie pracovných povinností zo strany zamestnanca zavinené a musí dosahovať určitý stupeň intenzity. Ďalej, že podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 5 Cdo 95/2009, sp. zn. 3 Cdo 71/2003 a sp. zn. 3 Cdo 316/2009 hodnotenie intenzity porušenia pracovnej disciplíny závisí vždy od konkrétnych okolností prípadu a v zásade ju ovplyvňujú (demonštratívne) vymedzené kritériá.“

Najvyšší súd sťažovateľkou uvedené rozhodnutia analyzoval a dospel k záveru, že krajský súd sa od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v napadnutom rozsudku neodklonil, a zdôraznil, že skúmanie intenzity porušenia pracovnej disciplíny závisí vždy od konkrétnych okolností a je ovplyvnené osobou zamestnanca, funkciou, ktorú vykonáva, doterajším postojom k plneniu pracovných povinností, situáciou, v ktorej k porušeniu došlo, a pod.

27. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd rozsiahlo, dostatočne a presvedčivo odôvodnil záver napadnutého uznesenia o tom, prečo nie je dovolanie sťažovateľky prípustné. Poukázaním na citované časti odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa námietkami predstretými v dovolaní sťažovateľky dostatočným spôsobom zaoberal. Prijaté závery sa v rámci skutočností, ktoré sú ústavnému súdu z obsahu ústavnej sťažnosti a z obsahu pripojených listinných dôkazov známe, nejavia ani ako arbitrárne, ale ani ako zjavne neodôvodnené.

28. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu.

Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998). Otázku

posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľky (m. m. I. ÚS 156/2018, II. ÚS 465/2017).

29. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (m. m. II. ÚS 465/2017).

Na základe uvedených záverov ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu je potrebné odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

30. Vzhľadom na to, že sťažovateľka opakovane a rozsiahlo predostiera opis skutkového stavu, ústavný súd v závere považuje za vhodné upriamiť jej pozornosť na skutočnosť, že zodpovednosť za dieťa od jeho prevzatia až po jeho odovzdanie zákonnému zástupcovi nesie po celý čas výlučne pedagogický zamestnanec. Uvedená povinnosť je pevne daná v prevádzkovom poriadku z 2. septembra 2014 (ďalej len „prevádzkový poriadok“), školskom poriadku školy na školský rok 2015/2016 (ďalej len „školský poriadok“), ako aj vyhláške Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 306/2008 Z. z. o materskej škole v znení neskorších predpisov. Pokiaľ sťažovateľka tvrdí, že upratovačka nemá vo svojej náplni práce riadiť sa pokynmi pedagogického zamestnanca, ústavný súd poukazuje na bod 5 prevádzkového poriadku (v zmysle ktorého má učiteľka povinnosť zabezpečiť dozor prevádzkovou zamestnankyňou) v spojení s bodom 7 prevádzkového poriadku, v zmysle ktorého všetci zamestnanci dodržiavajú a rešpektujú

organizačný a pracovný poriadok. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že medzi prevádzkovou zamestnankyňou a sťažovateľkou v priebehu riešenia situácie týkajúcej sa maloletého bola od počiatku „problematická“ komunikácia a napriek tomu sťažovateľka ako skúsená pedagogická zamestnankyňa neskontrolovala, a teda nezabezpečila dozor nad maloletým (kým ostatné deti v jedálni mohli byť pod dozorom inej kolegyne – učiteľky, dozor nad maloletým mohla vykonávať aj sama sťažovateľka). Tvrdenie sťažovateľky o nevhodnosti priestorového vybavenia materskej školy považuje ústavný súd za účelové vzhľadom na skutočnosť, že aj na prízemí sa nachádza sociálne zariadenie, do ktorého sťažovateľka mohla choré dieťa premiestniť. Aj tvrdenie sťažovateľky o rozpore dvoch povinností – vykonávať sústavný dozor a oddeliť choré dieťa a zabezpečiť takému dieťaťu dozor sa javí ako účelové. V tomto prípade dáva ústavný súd do pozornosti sťažovateľky bod 4.3 školského poriadku, ktorý pripúšťa, že učiteľka môže odísť od detí na nevyhnutne potrebný čas.

31. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľkou označených práv dospel k záveru, že je potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) a g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2019